

JAK KÚROVEC KÚRU KOUŠE

Kůrovec neboli lýkožrout smrkový (*Ips typhographus*) je dřevokazný brouk, který svou činností může způsobit škody ve smrkových lesích. O přítomnosti kůrovce v lese se ale běžný pozorovatel téměř nedozví. Ochraniči se snaží jeho počty snižovat. S pomocí feromonových lapačů a nastrožených stromů – lapáků se jim to dobře daří. Škody na lese páchají nejen kůrovčí rodiče, kteří pod kůrou navrtávají chodbičky. Tam se páří a kam samičky kladou několik desítek vajíček několikrát ročně. Larvy kůrovce mají k neškodným mláďátkům také velmi daleko: aby se mohly zdárně vyvíjet, požírají lýko stromů a tím ho zabíjí. Zbavit se kůrovce jednou pro vždy nelze a ani by to nebylo rozumné. Stejně jako jiní tvorové udržují lýkožrouti rovnováhu v lesních biotopech. Pokud se nepřemnoží, nepředstavují pro les větší riziko. Při současném způsobu lesního hospodářství a nové výsadby založené na druhové rozmanitosti dřevin, se tohohle dřevokaza nemusíme příliš obávat. Pro zvidavé návštěvníky hor je připraven program „Jak kůrovec kůru kouše“, na kterém si můžete prohlédnout kůrovčí chodbičky a dozvědět se další zajímavosti. Více informací najdete na www.krnap.cz.

Pravidla hry

Tato hra je velmi jednoduchá. Dokonce ani nemusíte mít hrací kostku nebo figurky. Stačí, když si venku každý hráč najde malý kámenek velikosti vajíčka skokana (to je asi tak jako je velký větší hrášek) a jeden navíc vezmete místo hrací kostky. Místo ní házíte z výšky vzrostlé violky sudetské (to je asi 15 cm) vybraným kamínkem do házecího pole s čísly jedna až devět. Podle toho, co se vám podaří hodit, postupujete. Asi se vám občas stane to, že vám kámenek dopadne na hranici políček. To nevádí, házejte ještě jednou a lépe. Jak je obvyklé, odstartovat můžete, až když vám padne devítka! Tak jako v životě, někdy to jde rychle, jindy pomalu. Na některých polích jsou pokyny, které vám pomohou zrychlit váš postup, na jiných se trochu zdržíte. Berte to sportovně, aspoň zjistíte, jak se v Krkonoších žije. U této hry se nevyhazuje, když se potkají dva hráči na jednom políčku. Vždyť v Krkonoších je místa dost pro všechny...

Vydala Správa Krkonošského národního parku v roce 2015

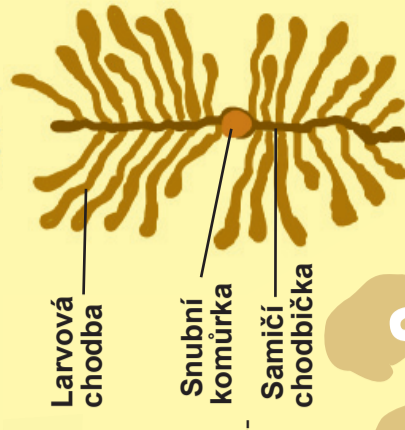
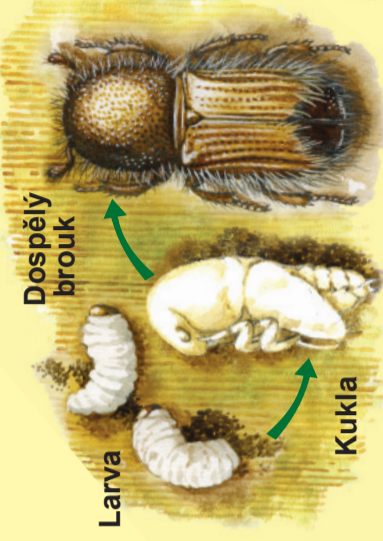
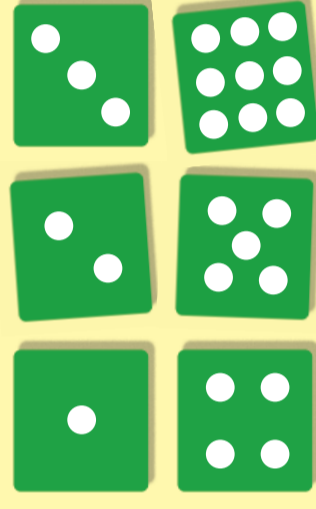
Námět: Klára Máslová, Jitka Vavrušková, Daniel Bílek, Michal Skalka
Text: Jana Feistauerová
Ilustrace, grafická úprava: Jan Dungal

© 2015, Správa Krkonošského národního parku,
Dobrovského 3, 543 01 Vrchlabí

Vytisknuto na recyklovaném papíře.

112 150 155 158 602 448 336 nebo 1210
(+ 48) 985 nebo 601 100 300

(4) LÝKOŽROUT SMRKOVÝ

Když se na jaře oteplí, probudí se sexuchtiví kůrovci a hledají oslabený strom, který by napadli.

JAK KÚROVEC KÚRU KOUŠE

Stolní hra pro mládež

SPRÁVA KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU

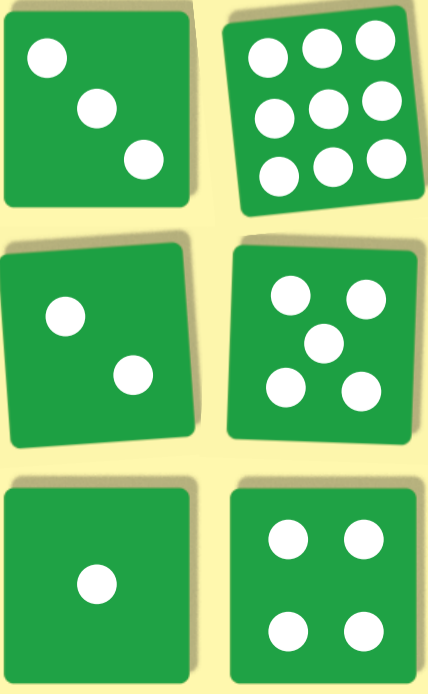
www.krnap.cz

112 150 155 158 602 448 336 nebo 1210
(+ 48) 985 nebo 601 100 300

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PRÉKRAČUJEME HRANICE / PRZERACZAMY GRANICE

(43) ODKOŘŇOVÁNÍ

Usychající strom vylučuje terpeny, vábí kůrovce. Ti se usadí pod kůrou. Když lesníci pak strom odkorní, larvy a kukly kůrovců v něm zahynou.

Lýkožrout smrkový

(kůrovec) je přibližně půl centimetrový brouček. Ve smrkovém lese dokáže napáchat velké škody.

Postav se na start a hod' kamínek.

(1)

START

2

3

4

Poskoč o dvě pole kupředu.

5

6

7

8

Jedno kolo stojíš!

9

11

Poskoč o pole kupředu.

12

13

Nikam neletíš, jedno kolo stojíš.

14

Samičky po celé délce chodbičky vykusují komůrky, kam kladou vajíčka.

15

(19) Vajíčko

16

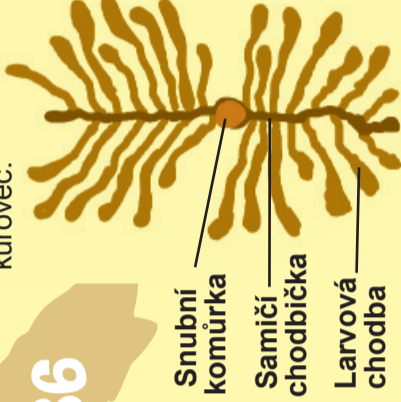
(15) SNUBNÍ KOMŮRKA

Feromony samičkám tolik voní, že k jednomu samečkovi přiletí většinou dvě a začnou hloubit každá jednu chodbičku.

17

18 Popolez o dvě pole kupředu.

19

Snubní komůrka

Samičí chodbička

Larvová chodba

20

21

22

23

24

25

26

27

Poskoč o dvě pole kupředu.

(23) CHODBIČKY, SNUBNÍ KOMŮRKA

Za 12 dní se vyvíjí larva, která kolmo na samičí chodbičku začne vykusovat larvovou chodbu.

44

Vrátíš jsi se k usychajícímu stromu o 3 pole zpět.

42

41

40

39

38

36

35

34

(33) DOSPĚLÝ KŮROVEC

Po 12 dnech kukla praskne a do chodbičky vykoukne už skoro dospělý kůrovec.

33

32 Let' o pole kupředu.

31

(50) CÍL

Chceš-li si prohlédnout kůrovčí chodbičky a dozvědět se, jak jsou proti kůrovcovým kalamitám chráněné lesy v Krkonoších, vyprav se do střediska ekologické výchovy KRTEK ve Vrchlabí.

48

49

(47) LAPAČ

Černé schránky v lese jsou lapače. V nich jsou feromony lákající kůrovce, kteří zde uvíznou.

Polapení kůrovci

Lapač

Z lapače se ti podaří náhodou vylézt, kolem je ale zdravý les a ty nemáš šanci napadnout žádný smrk. To je konec.

(28) KUKLA

Na konci larvové chodby se larvy zakuklí a dají se vyvíjet v kukle.

Larva

Kukla

Dospělý brouk

